

הצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (סמכויות) התשפ"ג-2022 החלק שפוצל פ/80/25 (כ/943), - נייר עמדה מטעם המרכז הרפורמי לדת ומדינה

המרכז הרפורמי לדת ומדינה מתנגד נחרצות להצעת החוק לתיקון פקודת המשטרה (סמכויות), התשפ"ג-2022 שבנדון(להלן: "הצעת החוק"), לפיה, בין היתר, מפכ"ל הממשלה יהיה כפוף לשר לביטחון הפנים.

קביעה כי המפכ"ל יהיה כפוף לשר לביטחון פנים תפגע בעקרון שלטון החוק ובאמון הציבור במשטרה. על המשטרה, כגוף האמון על אכיפת להיות כפופה למרות החוק בלבד, ולאכפו ללא מורא. קביעה בחוק כי המשטרה תהיה כפופה לשר הופכת את המשטרה לכלי בידי השר אשר בחסות הצעת החוק עלול לעשות בה שימוש למטרותיו הפוליטיות.

בנוסף על פי הצעת החוק יוכל השר להתערב במשך החקירות ולקבוע את סדרי העדיפויות של המשטרה ביחס למשך הזמן המוקדש לחקירות. התערבות פוליטית בחקירות המשטרה מאפיין משטרים אפלים שאינם משטרים דמוקרטיים. הצעת החוק תאפשר לשר להשתמש בסמכותו ולהורות על חקירות ממושכות נגד יריביו הפוליטיים וקיצור החקירות נגד תומכיו. כמו כן, בקביעת מדיניות כללית של משך החקירות יוכל השר לממש את מדיניותו הגזענית. לדוגמא: להנחות את המשטרה להגביר את האכיפה של עבירות ההסתה ביחס לערבים ולהימנע מאכיפה דומה ביחס ליהודים. לקצר את החקירות הנעשות על הפרת חוק מצד יהודים ולהאריך את החקירות על עבירות מצד ערבים וכיוב'.

מצב דברים זה עומד בניגוד גמור למושכלות יסוד של אי תלות עבודת המשטרה בדרג הפוליטי שנועדה לאפשר לה לפעול באופן ענייני ומקצועי תוך הימנעות מהפעלת שיקולים זרים ובכללם פוליטיים ותוך הפעלת מדיניות אכיפה שוויונית כלפי כלל הציבור ללא קשר להשתייכותו הדתית לאומית או השתייכותו הפוליטית.

המרכז הרפורמי סבור כי האיזון הקיים כיום בדין בין קביעת מדיניות על ידי השר ופיקוח מצדו על עבודת המשטרה לבין עצמאות המפכ"ל והמשטרה, הוא איזון ראוי שהפרתו המוצעת על פי הצעת החוק לא רק שאינה נדרשת אלא שסופה שתוביל להתנהלות מפלה של המשטרה כלפי הציבור הערבי, הציבור הפלורליסטי וכל מי שאינו מחזיק בעמדותיו של השר המיועד לבטחון לאומי, והכל באופן שיביא לצביעת המשטרה בגון פוליטי ולאובדן אמון הציבור בה. מתן אפשרות לשר לקבוע את המדיניות ביחס למשך החקירות שהמשטרה מבצעת, לא יאפשר למשטרה לשקול שיקולים ענייניים בביצוע החקירות ויהפוך את חקירות המשטרה לכלי בידי השלטון.

לאור כל האמור לעיל אנו קוראים לחברי הועדה להתנגד בתוקף להצעת החוק.